

Bestuivingsinformatie

Rode bes of Aalbes *Ribes rubrum*

Familie

Orde: Saxifragales

Familie: Steenbreekfamilie waarvan de Grossulariaceae (Ribesfamilie) een onderdeel is.

Geslacht: Ribes (Ribes)

Biotoop bodem: Zonnige tot meestal halfbeschaduwde plaatsen op vochtige tot vrij natte, matig voedselrijke tot voedselrijke, matig zure tot licht basische (meestal zwak zure) grond (leem, klei, zand en stenige plaatsen).

Herkomst: De rode bes komt oorspronkelijk uit het westen van Europa: Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Noord-Italië en Noord-Spanje.

Temperatuur: De rode bes komt voor in gematigde streken, de plant heeft een koudeperiode nodig voor de bloei. Blijft de kou achterwege dan laat de bloei op zich wachten of komt nauwelijks op gang.

Bloembioogie

De bloem van de rode bes is tweeslachtig (de bloem heeft zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtsorganen) en zelffertil (zelfverdraagzaamheid; eigen stuifmeel kan bevruchting geven). Er vindt zowel zelf- als kruisbestuiving plaats.

De bloemen groeien in hangende trossen tot ca. 20 bloemen per tros, sommige rassen hebben wel tot in de 30 bloempjes per tros.

De bloemen zijn geelachtig-groen van kleur, vaak iets paarsig en ongeveer 5 mm groot. De kroonbladen zijn zeer klein. De kelkslippen staan eerst af, maar later rollen ze achterover. De bloemen zijn schaalvormig met in het midden een vijfhoekige richel om de stijl. Het vruchtbeginsel is onderstandig. De bloem produceert naast nectar ook stuifmeel (in beperkte mate). De bloeitijd is vanaf half april.

Aalbessen en kruisbessen scheiden 1,4-2,7 mg nectar af per bloem per dag met maar 15-25% suiker. Daar ze ook weinig stuifmeel hebben, zijn ze slechts matig aantrekkelijk voor bijen. Men beveelt 3-8 volken per ha aan om zeker te zijn dat er een voldoende grote populatie bijen aanwezig is.

Bestuiving

De bestuiving vindt oorspronkelijk plaats door honingbijen, solitaire bijen: zandbijen, roze metselbij, vosje (*Andrena fulva*) en hommels .

De *Ribes rubrum* wordt commercieel geteeld om de bessen, in de volksmond rode bes of aalbes genoemd. Ook de witte aalbessen vallen binnen het geslacht *Ribes rubrum*. Er worden steeds nieuwe rassen ontwikkeld; vroege, middelvroeg en late rassen met steeds langere trossen.

Inzet van honingbijen bij *Ribes rubrum*

Doel van de inzet van honingbijen is in een zo kort mogelijke tijd een vruchtzetting van bij voorkeur 100% te realiseren. Het weer speelt in de bloeitijd een grote rol. Bij regen verdwijnt al het stuifmeel uit de lucht, door lage temperaturen wordt het proces van bloei, bestuiving en vruchtzetting sterk afgeremd. Doordat de rode bes vroeg in het voorjaar bloeit kan het nog koud zijn. Het is verstandig voldoende bijen te plaatsen zodat als het bij koud weer iets opwarmt, de bijen ook massaal uitvliegen. Ze kunnen dan in korte tijd het gehele veld bevliegen en bestuiven.

Bij een goede samenwerking tussen teler en imker worden uitstekende resultaten geboekt.

Teelt

Er zijn verschillende teeltwijzen:

- het overgrote deel in de volle grond, onbedekt;
- beperkt in tunnels;
- beperkt in kassen en eventueel bijverwarming.

Aantal in te zetten volken

Volle grond, onbedekt 5, gewenst 6-8 grote volken per ha.

Tunnels: 1 klein volk per 10 are (1000 m²).

Kassen: 1 klein volk per 10 are (1000 m²).

Resultaat

Als het samenspel tussen de bloem en de bijen en de teler en de imker goed verloopt, kan dit het resultaat zijn.

